

„Circus“ nu, nici „Magazin“

E foarte multă vreme de cînd publicul nostru așteaptă un spectacol de circ românesc de bună calitate. Vizitele artiștilor străini și mai ales ale celor sovietici ne-au demonstrat limpede că și arta manejului are virtuți superioare, poate aborda chiar sfera emoției artistice, poate utiliza cele mai subtile mijloace ale comicului și poate apela la grația coregrafică.

Din păcate, de multă, foarte multă vreme, artiștii noștri de circ nu au mai fost prezenți în arenă, unii făcînd turnee (mult prea dese) în străinătate, alții jucînd mai mult în provincie.

Totuși, pe frontispiciul clădirii din bulevardul Bălcescu stă scris „Cercul de Stat“. Ce programe artistice originale, ce numere noi, fanteziste, ne-au prezentat în ultimii ani artiștii și conducerea Cercului de Stat? Nimic, sau aproape nimic! Unde sînt elementele tinere, talentate, crescute pe lîngă Cercul de Stat (e știut, de pildă, că celebrul comic Popov și-a cucerit din ucenicie faima sa mondială)? Aceștia nu există. Deci, multe întrebări care, neaflindu-și răspunsul, ne sugerează impasul în care credem că se află circul nostru, impas subliniat de spectacolul *Circus Magazin*.

Ar fi necesar să deschidem mai întîi o paranteză pentru a include în ea cîteva excelente numere străine, care evoluează în cadrul acestui spectacol: spumoasa și năstrușnica jonglerie a celor trei Gwiazda de la Cercul de Stat din Varșovia, fantezistele dresuri de porumbei ale lui Truszkowski de la același circ, acrobațiile pe biciclete ale Trio-ului Novelis, sau uluitoarele exhibiții icariene ale cuplului bulgar Cozarov. Aceste numere sînt, de fapt, singurele elemente demne de reținut dintr-un lung și neavenit spectacol de vară.

E știut că circul și-a cîștigat de mult, ca gen de spectacol, un anumit specific „de arenă“, cum spun specialiștii. Cercul nostru de Stat și-a făurit o nefericită, tradiție tocmai din a ignora acest specific. Nu spectacole de circ ne sînt prezentate în ultimii ani, ci niște amestecuri neomogene de numere de cabaret, estradă, balet și chiar... folclor, legate între ele prin așa firavă a unui text care umple spectacolul cînd cu un așa-zis comperaj, cînd cu cîte o scenetă de legătură între două numere, cînd cu altceva de soiul cupletului comic...

Un asemenea „text“¹ ne este servit și la *Circus Magazin*. Un mănunchi de „prezentări“ lipsite de spirit, ostentativ vulgare, vădesc nu numai lipsă de gust artistic, ci și o opinie cel puțin ciudată despre bunul simț al marelui public. O scenetă făcînd apel la o mascaradă jalnică vrea pasămîte să satirizeze: să satiri-

¹ Autori: Al. Andi, Radu Stănescu și Horia Șerbănescu.

zeze pe cei care-și înscriu numele pe bănci și în scoarța arborilor. O altă scenetă critică, chipurile, un birocrat, aducând în scenă și un fel de inovator timp ; o a treia ne aduce în față doi prezentatori, oribil fardați, vîriți în două cărucioare de copii... Cui servesc toate aceste scălimbăieli, glumele în doi peri, „aproponturile“ nesărate ? Desigur, numai „autorilor“, cărora cirul le plătește frumoase tantieme pentru „creațiile“ respinse de public (a cărui lipsă de participare ar fi trebuit de altfel să dea de gîndit direcției instituției). Intre noi fie zis, „textul“ ascultat și văzut în condițiile arătate e un text revăzut, curățat în bună parte de păcatele prostului gust și ale trivialului... Inițial, înainte adică de a fi fost cernut prin sita critică a vreunui for de îndrumare, textul dovedea într-o seamă de alte „realizări“ comice, scăderi artistice și ideologice mai grave. Scăderi care pun sub semnul îndoielii simțul celor care au conceput asemenea produse și care au crezut că ele merită să fie înfățișate publicului.

Sintem, așadar, cu *Circus Magazin* în fața unui eșec.

Aș vrea să vorbesc cu tristețe despre Horia Șerbănescu, ale cărui începuturi teatrale, cu ani în urmă, vedeau speranțe. Alunecat pe panta cabotinismului și (să nu ne sfiim a rosti cuvîntul) a goanei după oîștig ușor, Horia Șerbănescu dă astăzi o imagine amară despre unde poate duce depărtarea de la normele și etica actoricească. Nu e încă prea tîrziu pentru ca acest actor să se poată reîntoarce la primele dar prețioasele sale unelte.

Cu totul condamabilă în acest spectacol este și prezența tinerei Paula Ionescu. Studentă a unui institut tehnic superior, Paula Ionescu a fost pe drept cuvînt remarcată pentru calitățile sale de artistă amatoare, în spectacolul *Mitică Popescu*, jucat la Casa de Cultură a Studenților din București. „Racolată“ la circ, lipsită de experiență și îndrumare, Paula Ionescu (căreia ne mirăm cum Institutul respectiv i-a dat încuviințarea să facă asemenea exhibiții) face o apariție penibilă. (Să nu mai vorbim de vulgaritatea celeilalte prezentatoare, respinsă de talent, Anda Caropol, sau de dezolanta lipsă de haz a lui Jean Dinulescu.)

Numerele romînești din acest program sînt atît de vechi încît reconstituie parcă, în mic, istoria cirului din ultimii ani : Duo Prahoveanu, un număr pe cît de arhaic, pe atît de neartistic, iar Frații Petrescu, un tot atît de „clasic“ număr de lovituri și palme. N-am înțeles rostul, în acest spectacol, al Rodicăi Bujor și nici al lui Gică Petrescu, care repetă, cu plictis snob, clișee de mult șterse și uzitate. Ridicol — și, paradoxal, fără haz — un „corp de balet“, aliniat după lungime, care cîntă și dansează cu o lipsă sfîșietoare de simț artistic, necompensată de calitatea dansului ritmic, gratuit și anost, prezentat de Julieta și Rudi.

Citim în paginile programului (umoristic fără voie) că există : *o conducere muzicală, evoluții coregrafice, schițe-costume, scenografie* (se zărește pe undeva o mîzgăleală verzuie), *pictor decoruri*. Adică, toate aceste sectoare inexistente se plătesc sau au fost plătite.

Cum răspunde direcția Cirului de Stat de acest prost serviciu făcut publicului (care, repetăm, dovedește de altfel simț critic, lăsînd sala cirului goală) ?

Am înțeles că direcția nu poate răspunde ; pe afiș stă doar scris că însuși directorul teatrului, V. Gh. Cojocaru, semnează *regia artistică* a spectacolului.